

hervormen publieke omroepen / geen download verbod / privacybescherming op internet / register voor gestolen kunst en antiek / aanmoedigen particuliere investeringen

Anders kijken en creëren

Kunst, cultuur en media dragen voor D66 in belangrijke mate bij aan verhoging van de kwaliteit van leven. Een samenleving met een bloeiende kunst- en cultuursector en een belangrijke plaats voor de media kenmerkt zich door openheid en tolerantie.

Kunst geeft vorm aan onze beschaving. Nederland moet een baken zijn in de internationale kunstwereld. Met goede opleidingen. Met optimale kansen voor talentontwikkeling. Met een gezonde financiering. Want kunst inspireert, biedt verdieping, vermaak en verstrooiing. Kunst stemt tot nadenken, houdt je een spiegel voor en stimuleert je op een andere manier te kijken. Nederland moet streven naar een kwalitatief hoogstaand en divers cultureel aanbod.

Cultuur heeft een wezenlijke invloed op het karakter en de kwaliteit van onze samenleving. Cultuur is veelomvattend – van historische musea tot videogames. Cultuur geeft uitdrukking aan wat er in een samenleving leeft. Cultuur verbindt. Nederland moet een voorvechter zijn van een breed, onafhankelijk en gevarieerd medialandschap, ook buiten onze landsgrenzen. Media verbinden ideeën, informatie en mensen. Ze zijn van groot belang voor het goed functioneren van een democratie. In de verhouding tussen macht, tegenmacht, transparantie van macht en de controle op macht, zijn media – in het bijzonder de onderzoeksjournalistiek – onmisbaar.

Het belang van kunst en cultuur wordt niet altijd voldoende onderkend. Dit terwijl de toegenomen complexiteit, technologisering en bureaucratisering van onze samenleving de noodzaak tot en de behoefte aan kunstenaars die inspireren, ontroeren of juist relativeren alleen maar sterker maken. Kunst- en cultuurbeleid wordt te vaak gereduceerd tot een simpele kosten-batenanalyse. Het gaat om meer dan alleen de vragen wat het aan subsidie kost en wat het aan inkomsten oplevert. In de onbegrensde mogelijkheden van de nieuwe media, internet voorop, schuilen ook gevaren. Veel informatie is niet juist, of niet controleerbaar. En onze privacy kan worden aangetast, doordat eenmaal ingevoerde gegevens vaak moeilijk te verwijderen zijn.

D66 hecht veel waarde aan kunst en cultuur. Voor de

ontwikkeling van het individu, voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat en voor de (culturele) rijkdom van de samenleving als geheel. D66 staat voor een cultureel klimaat waarin talentvolle internationale individuen en toonaangevende creatieve ondernemingen zich willen vestigen. Talent moet zich kunnen ontwikkelen en aansluiting vinden bij het internationale speelveld. De creatieve industrie en cultureel ondernemerschap worden gestimuleerd om zo pluriformiteit en een hoogwaardig aanbod van kunst, cultuur en media te bevorderen.

D66 is voor het ondersteunen van 'onrendabele' kunstvormen om zo het aanbod breed en gevarieerd te houden. Een rijk cultureel veld maakt ons aantrekkelijk voor anderen en het biedt de mogelijkheid Nederland ook buiten onze landsgrenzen op de kaart te zetten. Ondanks het bestaan van private geldstromen vormen subsidies nog altijd de ruggengraat van veel initiatieven en instellingen. Dat is nodig om een breed aanbod te houden en verschraling te voorkomen. En om kunst en cultuur ook voor lagere inkomensgroepen toegankelijk te houden.

D66 staat voor een significante rol voor kunst en cultuur in onderwijs. Momenteel bereikt kunst en cultuur onze jeugd maar mondjesmaat. Door kinderen al op jonge leeftijd in aanraking te laten komen met en bewust te maken van kunst en cultuur, bevordert je hun creativiteit en stimuleer je hun denkvermogen.

D66 staat voor een sterke onafhankelijke publieke omroep met een hoogwaardige programmering en gegarandeerde pluriformiteit. Ook binnen het publieke bestel moeten we echter wel durven nadenken over wat wel en niet moet, wat beter en efficiënter kan en waar samenwerking mogelijk is.

D66 staat voor een pluriforme pers. Op het speelveld van de media gaat het nadrukkelijk om gelijke kansen voor zowel de geschreven en gedrukte pers, als voor radio en televisie, internet en nieuwe media. Diversiteit moet gewaarborgd zijn.

D66 staat voor een open en democratisch Nederland. Daarvoor is nodig dat zoveel mogelijk informatie voor burgers open en toegankelijk is. Onafhankelijke, kritische geluiden zijn van groot belang. De ruimte daarvoor wordt nadrukkelijk beschermd.

Media: gelijke kansen

Onder invloed van technologie en nieuwe businessmodellen is het aanbod van multimediale toepassingen groter geworden en toegankelijker gemaakt. De convergentie van de media is onmiskenbaar. Diverse media overlappen elkaar en de verschillen worden steeds kleiner. Kranten hebben ook videoreportages op hun websites, tv-zenders zijn ook online te zien, filmpaatschappijen verkopen ook direct aan kabelexploitanten, telecombedrijven werken nauw samen met contentleveranciers. En steeds vaker opereren bedrijven in dezelfde branche vanuit verschillende landen met grote verschillen in regelgeving.

- **Afschaffen onrechtvaardige regels.** D66 wil oneerlijke concurrentie tussen verschillende media bestrijden door onrechtvaardige regels voor toetreding af te schaffen en zorgvuldig omgaan met de posities van gevestigde spelers. Programma's op het internet zijn grotendeels ongeregeerd, voor programma's op televisie gelden grote beperkingen.
- **Samengaan toezichthouders.** D66 vindt dat toezichthouders als het Commissariaat voor de Media, Opta en het Agentschap Telecom moeten samengaan om het volledige spectrum van de media te kunnen blijven beheersen. Dat is bovendien efficiënter en draagt bij aan een kleinere publieke sector. De NMA dient separaat te blijven om te voorkomen dat partijen te dominant worden.

Internet: vrij en toegankelijk

Internet is een infrastructuur voor communicatie en interactie, waar (de meeste) informatie open en vrij toegankelijk is.

- **Privacy bescherming.** D66 wil dat de privacy op internet wordt beschermd. Het vastleggen van surfgedrag, invullen van formulieren etcetera, dient beperkt te worden.
- **Tegen downloadverbod.** D66 is tegen een downloadverbod. D66 wil de vrijheid op internet garanderen. D66 is dan ook tegen het 'three-strikes-out'-principe waarbij consumenten na drie vermeende inbreuken op het auteursrecht van het internet worden afgesloten. D66 beschouwt toegang tot internet als een grondrecht voor elk individu.
- **Auteursrecht aanpassen.** D66 pleit voor een beperking of aanpassing van het auteursrecht om daarmee vernieuwende businessmodellen kansen te geven.

- **Netwerkneutraliteit.** D66 wil dat internetproviders zich niet bemoeien met het internetverkeer van hun abonnees. Providers mogen bijvoorbeeld niet innovatieve diensten, zoals internettelefonie, blokkeren. Dat is belangrijk voor de economie, want dit gedrag van ISPs leidt tot concurrentievervalsing. Het is ook goed voor sociale cohesie, want het zorgt ervoor dat iedereen toegang heeft tot hetzelfde internet.

Auteursrecht en digitale wereld

In het auteursrecht moeten de belangen van de makers van audio, video, tekst en beeld die recht hebben op een adequate vergoeding voor hun prestatie, in evenwicht worden gebracht met de belangen van gebruikers. De keten tussen makers en gebruikers moet worden vereenvoudigd.

- **Samenwerken auteursrechtorganisaties.** D66 wil dat auteursrechtorganisaties als Buma/Stemra en Sena samenwerken zodat er voor grote (groepen van) gebruikers of één loket ontstaat waar de afdracht op grond van heldere, liefst gezamenlijke criteria kan geschieden. Deze samenwerkende organisaties moeten een onafhankelijke, transparante beroepsmogelijkheid kennen om onrechtvaardige afdrachten te voorkomen.
- **Harmonisatie regels.** Nederland moet internationaal, en in het bijzonder in Europa, sterk aandringen op een zo groot mogelijke harmonisatie van auteursrechtelijke regels.

- **E-boeken onder laag BTW-tarief.** De komst van goedkopere e-boeken heeft veel impact op het aanbod voor lezers, de positie van schrijvers en de omzet van boekhandels en uitgeverijen. D66 vindt dat de lezer bepaalt welk boek hij langs welke weg en tegen welke prijs afneemt. D66 vindt dat schrijvers en uitgeverijen zelf bepalen hoe zij voorzien in deze behoeften. Voor schrijvers mag het economisch niet uitmaken of hun boeken in druk of in e-versies worden verkocht. D66 wil nadrukkelijk waken tegen sterke marktpartijen die hun positie als 'portal' zouden kunnen misbruiken. D66 wil dat e-boeken en audioboeken onder het lage BTW-tarief vallen, net als papieren boeken.

Publieke omroep

D66 is voor een sterke onafhankelijke publieke omroep met een hoogwaardige programmering. Het is van groot belang dat er in programmering een helder onderscheid bestaat tussen publieke en commerciële omroepen. Nu betaalt de publieke omroep in feite mee aan de salarissen van internationale topvoetballers en ligt de nadruk te veel op vermaak.

Wat D66 betreft behoren programma's met culturele of nieuwsaarde, onderzoeksjournalistiek en de orkesten tot de kerntaken van een publieke omroep voor iedereen. De komende jaren valt echter ook binnen het publieke bestel niet aan bezuinigingen te ontkomen.

- **Hervormen publieke omroep.** Publieke middelen moeten efficiënter worden ingezet om de doelstelling van de publieke omroep te bereiken. Hervormingen zijn onvermijdelijk. Taken van de Wereldomroep kunnen bijvoorbeeld worden voortgezet door de NOS. D66 streeft naar een verdere fusering van de bestaande omroepen, waarbij een maximum van tien de gewenste pluriformiteit op de lange termijn waarborgt. Ons omroepbestel is momenteel te versnipperd en nog teveel gestoeld op de verzuilde samenleving. Nu is het voor bestaande omroepen financieel ongunstig om te fuseren. D66 wil daarom de regels voor fusies aanpassen om bestaande omroepen die inhoudelijk veel gemeen hebben te prikkelen samen te gaan. D66 vindt dat de kleine levensbeschouwelijke omroepen een meerwaarde hebben. Een eigenstandige organisatie is echter niet nodig. Deze omroepen moeten organisatorisch aansluiten bij grotere omroepen.
- **Toegang fondsen voor commerciële omroepen.** D66 wil dat commerciële omroepen net als de publieke toegang krijgen tot fondsen ter stimulering van Nederlands drama en documentaire series. Deze zijn zeer gewild bij de kijker. Ook online-partijen moeten hiervan gebruik kunnen maken. Toekenning van fondsen dient bovendien zo transparant mogelijk te gebeuren en in alle gevallen te kunnen worden betwist.
- **Digitale televisie.** Om alle marktpartijen gelijk te behandelen en ruimte te geven aan innovatieve projecten moet de analoge kabel distributie op een ruim van te voren duidelijk gecommuniceerd moment worden afgeschakeld. Hierdoor komt een derde van de beschikbare ruimte op de kabel vrij voor nieuwe initiatieven en HDTV.
- **Onafhankelijke nationale programmaraad.** D66 wil een onafhankelijke nationale programmaraad. Deze neemt de plaats in van de meer dan 50 regionale programmaraden en moet de pluriformiteit van het aanbod in het wettelijk basispakket garanderen. De kijker moet zelf de volgorde van zijn voorkeurszenders kunnen bepalen en niet de distributeur.
- **Onafhankelijke lokale omroep.** Lokale omroepen zijn nu financieel onafhankelijk van de lokale politiek. D66

wil dat het Commissariaat voor de Media toeziet op de naleving van de daarvoor geldende afspraken.

Pluriforme pers

D66 is voor een pluriforme pers, maar ziet die nadrukkelijk breder dan alleen de gedrukte vorm. Radio en televisie en ook websites en weblogs dragen eraan bij.

- **Openstellen stimuleringsfonds.** Het stimuleringsfonds voor de pers moet voor alle soorten media worden opengesteld.
- **Samenwerking kranten.** D66 is voor een nauwere samenwerking tussen kranten mits deze de pluriformiteit niet aantast. D66 is voor een gezamenlijk distributiesysteem waarmee geld en het milieu worden gespaard. D66 wil innovatie kansen bieden en kranten en tijdschriften - redactioneel onafhankelijk - stimuleren tot samenwerking bij nieuwe verdienmodellen met onafhankelijke berichtgeving. Websites, e-papers en e-readers zorgen voor een milieuvriendelijke verspreiding van content.
- **Geen mediacode.** Media moeten vrij zijn van censuur en midden in de samenleving kunnen staan. D66 is tegen een mediacode en wil de verantwoordelijkheid voor mediagedrag van minderjarigen bij ouders leggen en niet vatten in verboden.

Kunst en Cultuur

D66 wil dat in alle maatschappelijke lagen wordt geïnvesteerd in kunst en cultuur. Het in stand houden van een culturele infrastructuur is een taak van zowel burgers, bedrijven en overheid.

Wat van grote waarde is, maar economisch niet rendabel, kan door de overheid worden gesteund met subsidies, leningen en investeringen.

- **Cultureel ondernemerschap.** Het is van belang creatieven in voldoende mate in staat te stellen zich als ondernemer op de markt staande te houden. D66 is daarom onder meer voorstander van invoering van het auteurscontractenrecht, zoals dat in de landen om ons heen reeds werd ingevoerd. Doel is een versteviging van de onderhandelingspositie van zelfstandige auteurs en uitvoerend kunstenaars ten opzichte van producenten, uitgevers en omroepen. Daarnaast dient de overheid zich ook zelf als opdrachtgever (en als subsidiegever van opdrachtgevers) rekenschap te geven van de rechten van creatieven. Onder meer de publieke omroepen moeten zich bij het verkrijgen van de noodzakelijke rechten bewust zijn van hun voorbeeldfunctie in de markt.

• Investeren in kunst en cultuur stimuleren.

D66 wil fiscaal vriendelijke instrumenten continueren of introduceren die het voor meer mensen en bedrijven mogelijk maakt zelf in kunst en cultuur te investeren. D66 wil meer gebruik maken van koppelsubsidies, en cultureel beleggen kan worden uitgebreid.

- **Investeringsfonds voor kunst en cultuur.** D66 wil een substantieel deel van subsidies omzetten in een investeringsfonds voor kunst en cultuur waarbij toegankelijkheid en waardering bepalend zijn. Dit investeringsfonds participeert in kunstprojecten op basis van het verwachte rendement in economische maar ook in maatschappelijke en culturele zin. Dit fonds dient met zo transparant mogelijke toekenningcriteria en zo weinig mogelijk bureaucratie te werken.

Cultuur verbindt...

Cultuur is veelomvattend: het gaat over erfgoed, gebouwen, tuinen, musea, over immaterieel erfgoed, zoals muziek en theatertradities. Maar ook over nieuwe ontwikkelingen in muziek, games, dans, mode en architectuur. Cultuur is van grote waarde voor onze samenleving en heeft een wezenlijke invloed op het karakter en de kwaliteit ervan. Cultuur verbindt, en geeft uitdrukking aan wat er leeft.

D66 wil dat de Nederlandse creatieve industrie in 2020 tot de meest vooraanstaande van Europa behoort. Vrijheid van expressie is voor D66 het belangrijkste uitgangspunt van haar cultuurbeleid. Cultureel ondernemerschap dient te worden ontdaan van blokkerende regels, gebrekkige vaardigheden en een tekort aan ondersteuning.

- **Modern erfgoedbeleid.** D66 is van mening dat er sprake moet zijn van een helder selectiebeleid voor ons cultureel erfgoed. Industrieel en naoorlogs cultureel erfgoed verdient meer aandacht. D66 wil het evolueren en moderniseren van architectuur en landschap niet onnodig remmen.
- **Filmindustrie stimuleren.** De Nederlandse film en filmindustrie moet worden gestimuleerd. D66 wil dat er productiehuisen voor film komen die (beginnende) filmmakers in staat stellen met minder rompslomp films te maken. Animatiefilmers hebben voor Nederland een grote potentie en kunnen via coproducties met omroepen worden versterkt. Er moet een apart fonds komen voor de maatschappelijke documentaire. Gemeenten moeten filmopnames beter faciliteren. Publieke filmfondsen moeten ook voor commerciële partijen toegankelijk zijn. Filmproducenten moeten tege-

lijkertijd publiek en privaat geld in een film kunnen investeren.

- **Verbeteren uitlenen museale collecties.** D66 wil dat de overheid zich garant stelt voor de niet-verzekerde uitlening van museale objecten. Door een zogenoemde indemniteitsregeling wordt het makkelijk voor musea om collecties uit te lenen en zelf tentoonstellingen te organiseren. Dit werkt als een stimulans voor de (internationale) uitwisseling van kunst en kennis en zelfs ook voor de marketing van Nederland en Nederlandse kunstenaars. Een uitwisseling van kunstwerken en erfgoed draagt bij aan een (culturele) integratie van EU-lidstaten.
- **Nationaal Historisch Museum.** Een fusie met het Huis voor Democratie en Rechtsstaat versterkt de relevantie van beide musea.
- **Games als speerpunt.** Nederland speelt een opvallende rol bij het ontwikkelen van games. D66 wil het ontwikkelen van kunstzinnige games verder stimuleren. D66 ziet het tegelijkertijd niet als taak van de overheid om beleid te ontwikkelen voor de inhoud van games.
- **Mode en design stimuleren.** D66 wil de financiering van startende mode- en designondernemingen stimuleren met fiscaal aantrekkelijke regelgeving. In het mode- en designonderwijs is in de voorgaande periode wel ruim geïnvesteerd, maar dat was niet het geval bij het doorontwikkelen van talentvolle jonge ontwerpers tot succesvolle entrepreneurs.
- **Culturele aanwezigheid in buitenland sterker.** Het huidige beleid om Nederlandse kunst, cultuur en historie te promoten is niet effectief genoeg. Bovendien is het beleid versnipperd over verschillende ministeries. D66 wil het internationaal cultuurbeleid bundelen en in een gericht aantal landen en steden inzetten, zodat de culturele en economische potentie wordt benut.

Aandacht voor jongeren

D66 ziet creativiteit als cruciaal in de ontwikkeling van ieder mens. Daarom dient kunst en cultuur in het onderwijs en in de samenleving een significante rol te spelen. Zowel het jong kennismaken met kunstbeoefening als het leren van een kunstzinnig ambacht moet toegankelijk zijn en van hoge kwaliteit.

- **Culturele vorming op school.** D66 wil kinderen al op jonge leeftijd bewust laten omgaan met kunst en cultuur. Op school moeten zij kennismaken met bijvoorbeeld performance, theater, beeldende kunst, dans en muziek.

- **Uitgaansleven voor jonge jongeren.** Voor jongeren tussen de 12 en 16 jaar is er te weinig te doen. Vaak kunnen zij nog nergens uit en dat leidt ertoe dat ze op straat gaan hangen. D66 wil investeren in activiteiten voor juist deze leeftijdsgroep. Met name in kleine gemeenten moet meer aandacht komen voor uitgaan voor de groep kinderen onder de 16.

- **Nachtlevens stimuleren.** D66 wil dat het nachtlevens als een kans wordt gezien voor creatieve dynamiek en een gunstig economisch vestigingsklimaat in steden. Vrijere sluitingstijden, aandacht voor cultureel nachtondernemerschap en stimuleren van nachtelijke openstelling van musea kunnen hieraan bijdragen.

...Kunst spiegelt

Kunst spiegelt, inspireert. De kunstenaar houdt ons voor wat wij zijn, waar wij vandaan komen en wat vóór ons ligt. Het beleven van kunst biedt vermaak, verstrooiing maar ook verdieping, hernieuwd (veranderd) inzicht. Kunst is een teken van beschaving en komt voort uit een diep verlangen verbanden te leggen en universele waarden te delen. Kunst ontregelt en vervoert. Stemt tot nadenken en zet deelnemers en toeschouwers aan tot die belangrijke, onmisbare menselijke eigenschap: creativiteit.

In de toekomst kijkt D66 uit naar Nederland als baken in de internationale kunstwereld. Met kunstopleidingen op het hoogste niveau, goede doorstroming, kansen voor (top-)talent, professionele ondersteuning, een heldere bestuurslaag en gezonde financiering.

- **Kunstexport versterken.** Nederland moet kunstenaars en kunstinstellingen die in het buitenland actief zijn beter begeleiden. Door meer samen te werken met internationale onderwijsprogramma's, met Holland-marketing en met het bedrijfsleven. Subsidies moeten openstaan voor internationale besteding.

- **Aanmoedigen particuliere investeringen.** D66 wil particuliere investeringen in de kunst aanmoedigen. De overheid moet particuliere fondsenwerving stimuleren door middel van gunstige BTW-tarieven voor schenken, erven en sponsoring en door het beschikbaar stellen van koppelsubsidies en voordelen van cultureel beleggen.

- **Een register voor gestolen kunst en antiek.** Er moet een landelijk toegankelijk (digitaal) register komen voor gestolen kunst en antiek. In aansluiting op de internationale registers moet het voor particulieren, handelaren, houders van collecties en politie en justitie

beter mogelijk worden om gestolen objecten terug te vinden en misdrijven op te lossen.

- **Kunstarchieven toegankelijker.** D66 wil dat deze zoveel mogelijk worden gedigitaliseerd en met elkaar verbonden. Niet alleen vanwege de lagere kosten maar vooral omdat het de toegankelijkheid vergroot.

- **Tegengaan versnippering kunstonderwijs.** Het is van groot belang strenge kwaliteitseisen aan opleiding en studenten te stellen. Daarom moet het Toetsingscriterium Hoger Onderwijs worden geëvalueerd op geschiktheid voor kunstopleidingen. De kwaliteit van kunst-vooropleidingen moet worden verbeterd.

- **Kunstvakonderwijs als HBO-apart.** Eén bachelor en één master systeem is zeer bedreigend voor (beeldend) kunstonderwijs, de internationale en academische achtergrond sluit niet aan bij dit systeem. Aanpassing is wenselijk.

- **Flexibiliteit in CAO's voor kunstonderwijs.** De HBO-CAO maakt het moeilijk voor kunstacademies om goede docenten aan te trekken. Deze CAO's zijn gericht op bescherming en persoonlijke ontwikkeling van docenten. Dit is geen uitgangspunt bij kunstenaars die ook lesgeven.